

22.marts 2024

UPA2024/60

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuut tulliuutoq saqqummiuppara:

Isumaginninnermi, ilinniartitaarnermi peqqinnissamillu isumaginnittoqarfiit silassorissuusiaq atorlugu sullissisinnaanerannut Inatsisartut isumaat takorluugaallu pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit)

Silassorissuusiamik (AI-mik) atuineq ukiuni makkunani annertusiartupiloorpoq. AI-p uatsinnut ikiuutaasarneranut assersuutit nutaat saqqummerartuarput – aamma inuiaqatigiinni suliaassannut pingaaruteqartuni. Atortut soorlu ChatGPT universitetimi soraarummeerutinik, tusagassiortut allaaserisaannik allagaqaatinillu allassinnaapput. Chat-botsit ulloq unnuarlu sullissisarput. Peqqinnissaqarfimmi silassorissuusiamik sukkasuumik nappaatinik suussusersiinnaallutillu nakorsaasiinnermi ikiuutaasinnaapput. Isumaginnittoqarfimmi silassorissuusiat assersuutigalugu paasissutissanik katersinernut qinnuteqaatinillu suliarinninnernut atornerqarsinnaapput, taamaalilluni sulisut suliaassanut allanut, soorlu toqqaannartumik atuisunik suleqateqarlutik suliaqarfimmi suliaassanut piffissaqarnerulersillugit.

Silassorissuusiarli aamma navianaateqarlutillu akunnattoornartoqarpoq. Tamanna inuiaqatigiinni tamani atuuppoq, ingammilli inuiaqatigiinni uatsitut ittuni, ikittunik innuttaqartuni. Aappaatigut AI inuiaqatigiitsinni atugarissaarfiusuni suliarineqarsinnaanngitsunik ikiuutaasinnaavoq – illuatungaaticullu paasissutissat tamakkiisut AI-mut uatsinnut ikiuuttussanngorlugu immiussagut atornerlunneqarsinnaapput. Aappaatigut AI sulisinnaasortavut ikippallaarmata atuuffinnik nammineq isumagisinnaanngisatsinnik suliaqarsinnaavoq. Illuatungaanili assersuutigalugu AI suliffissuarni peqqinnissaqarfimmiluunniit suliffinnik tigooraassappat, suliffissaaleqisut amerlinissaat aarlerinarsinnaavoq.

Ukiuni makkunani silassorissuusiaq pingaarnertut teknologimi suliffeqarfissuarni, malittarisassiuukkuminaatsuni nakkutigiuminaatsunilu ineriartortinneqarput. Digitaalinningsaanermut Aqutsisoqarfimmi pisortaq januaarimi ima Sermitsiamut oqarpoq, " Silassorissuusiaq pillugu isumminnginnissaq atorfimmik suliaassanik isumaginninnginnertut oqaatigineqarsinnaavorluunniit, tassami piviusoq taamaappoq. Tassani aningaasat siparniutillu pissarsiarineqarsinnaapput ineriartornerlu annertuumik pisinnaavoq, taamaattumik silassorissuusiaq isummerfigalugulu iliuuseqarfigissavarput"¹.

¹ Sermitsiaq, 27. januar. <https://sermitsiaq.ag/node/249140>

Maani nunatsinni AI atulereerparput, siunissamilu qaninnermi atornerqarnerata annertuserujussuarnissaa ilimanaateqarpoq. Assersuutigalugu Sermitsiaq sukkasuumik nutserinissamut ikiorneqartarpoq, Oqaasileriffillu kalaallit oqaasiisa qallunaallu oqaasiisa nutsernerinut atortorissaarutiminik ingerlaavartumik pitsanngorsaavoq.

Novembarimi 2023-mi Naalackersuisut § 37 naapertorlugu apequtinnut akissutaanni (Inatsisartut nittartakkakut qupperneranni apequt 160-mut akissut takuuk), "pisortaqarfinni suliassani assigiinngitsuni KI-p atornerqartalernissaa" oqaatigaat². Nunani allani AI-p isumagininnermi, ilinniartitaanermi peqqinnissaqarfimmilu iluaqutaasumik atorluarsinnaaneranut assersuutissaqartoq, Naalackersuisut oqaatigaat. Ilanngulluguli akissummi silassorissuusiap "innuttaasunut attuumassusilinnut atornerqarnissaannik" pilersaaruteqartoqannginnera, AI-millu atortunik atulersitsinnermi oqartussaasut AI-mik atulersitsineq sioqqullugu "oqartussaqarfinni atuutsitsilinnginnermi ingerlatsinissamut eqqarsaatersuutissat arlaqarput. Imaassinnaavoq KI sillimaniarneq eqqarsaatigalugu atornerqassagaluarpat inatsisini atuuttuni allannguisoqartariaqartoq.."

Suut Naalackersuisut isumaliutigineraat pilersaarutigineraallunniit akissummut ilaatinneqanngilaq.

AI-mik atuinermi uukapaatitsinissamut (deep fake), paasissutissanik siammaanikkut innuttaasut nammineq inuuneqarnissaannut pisinnaatitaaffiannik unioqqutitsinermut, peqquserlurnernut (ass. Ilinniartitaanermi) aarlerinaateqartoqarsinnaasoq, AI-lu innuttaasuni assigiinngiiaarnermik tamatigut eqqarsaatiginnissinnaaneq ajortoq, taamaalillunilu AI sulianik suliarinninnermi atornerqartillugu kukkusumik aalajangiisinnaasoq Naalackersuisut akissumminni allapput. AI-mi ajoqutinut innuttaasut isumannaarniarlugit Naalackersuisut qanoq sukumiisumik iliuuseqalersaarnersut akissummi ilanngunneqanngilaq.

Tamanna tunuliaqutaralugu apeqqutit makku aallullugit oqallittoqarnissaa kissaatigaara:

- Pisortat ingerlatsivianni pisortat ingerlatsiviini Namminersorlutillu Oqartussat suliffeqarfiutaanni ullumikkut silassorissuusiaq qanoq annertutigisumik atornerqarnerannik Naalackersuisut qanoq paasissutissiisinnaappat, AI-lu qanoq ukiuni aggersuni atornerqassava?
- AI-mi aarlerinaatinik sukumiisunik aarlerinaatillu taakku passunneqarnissaannut periusissiamik qanoq Naalackersuisut paasissutissiisinnaappat?
- Pisortat ingerlatsivianni AI-p atornerqarnerani, AI-llu atornerqarnerani akunnattoorfinnut Inatsisartut qanoq isumaqarlutillu takorluugaqarpat?
- Silassorissuusiaq atulerneratigut suut sipaarfiusinnaasutut periarfissaasutut Inatsisartut isigaat – akerlianillu: atulersitsinermut atatillugu aningaasartuutissat suussappat?
- AI atornerqarneranut periusissiamik sukumiisumik ineriartortitsinissamut Inatsisartut qanoq isumaqarpat, periusissiarlu taamaattoq immikkuualuttunik sunik imaqartariaqarpa?

---

² [160 2023 kunstig intelligens aschn akissut.pdf \(ina.gl\)](#)